

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

62 nci Birleşim

25 . 2 . 1969 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	862	Meclisinin çalışmalarına ara verilmesine dair önergesi.	983
2. — GELEN KÂĞITLAR	862	4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	863
3. — BAŞKANLIK DIVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	863,983	1. — 1969 yılı Bütçesinin finansmanı için Vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve içişleri, Ulaştırma, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/588) (S. Sayısı : 796)	899,984:987
1. — Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde tefeciliğin yaptığı tertibatı incelemek, zirai kredi politikasının aksaklıklarını tesbit etmek ve köylü ve çiftçilerin emeğinin karşılığını almalarını sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak üzere kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, komisyonun görev süresinin 9 . 3 . 1969 tarihinden 25 . 4 . 1969 tarihine kadar uzatılmasına dair tezkeresi. (3/1095, 10/16)	863	2. — 1969 yılı Bütçe kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporu ile 1969 yılı Bütçe kanunu tasarısında yapılan değişikliğe dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/567; Cumhuriyet Senatosu 1/955) (Millet Meclisi S. Sayısı : 800; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1162)	863:899,899:945,945:983,988:991
2. — Grup başkanvekillerinin; Kurban Bayramının son günü akşamından başlayarak, 12 Mart 1969 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Millet			

tehlikeden bahsedildiğini biliyorum. Zaman oluyor bu tehlikeyi sorumlu bakanlar ifade ediyorlar. Hattâ bu tehlikenin varlığından bahsile tedbir almak lüzumundan bahsediliyor.

Değerli arkadaşlarım, yapılacak şeyler yoktur demeyin. Yapılacak şeyler vardır. Yapılacak şeyler üzerinde duralım, düşünelim ve bunu bir parti polemîği konusu, lâtife konusu yapmıyalım. Bu mevzuda verilecek cevap «yürek transplantasyonu, devrimizde yapıyor» cevabı değildir. Bununla hangi komünist faaliyetine karşı hangi tedbir bulunmuş olur. Biran güldürürsünüz, bir nüktedir, zayıf bir nüktedir, ama o kadar. Nükte ile bu dâvanın halledileceğine kaani değiliz.

Komünizm bir kocaman yalandır, bir koca ilmi hatadır. Bunun karşısına ilmi gerçekleri durmadan koyacak üstün çalışmalar yapmak gerekir. Bir muhalefet partisi olarak bizim imkânlarımız mahduttur. Bir iktidar partisinin bu hususta imkânları, kabul etmek lâzımdır ki, bir muhalefet partisinin imkânlarından fazladır. Fazladır, bilgi alma imkânları fazladır, uyarma imkânları fazladır. Bu mücadele yüreklerde ve fikirlerde kazanılacaktır. Bu mücadele kalblerde ve kafalarda kazanılacaktır. Kalblerde ve kafalarda kazanılmıyan mücadele başka tedbirle kazanılmaz. Bu mevzuda daha aktif olunulmasını istiyoruz. Bu mevzuda alınacak tedbirlerin başarı sağlayacağına inanıyoruz. İctimai ve iktisadi ıslahat tedbirlerinde istismar imkânlarına son verecek bir ciddiyet istiyorlar. Kanun uygulamasında da araştırma önergesi verdik, konuşacağız.

Vaktim dolmak üzeredir. Araştırma önergesi münasebetiyle delillerle ve vesikalarla yapılması mümkün olan şeyleri söyleyeceğiz. Devlet kadrolarına; Hariciyenin mahrem dosyalarına Karlov - Vary'den emir alanların girmemesi için alınabilecek tedbirler vardır. Fransa'da bu tedbirler alınmıştır, tedbiri bulunmuştur. Bunları buraya betireceğiz ve göstereceğiz.

Bütün hürriyetleri ellerinden alınmış sosyalist ülkelerin gençleri «Hürriyet!» diye bağıryorlar, haklıdır, Nümayişlerini dağıtanlar, kendi milletlerinin askerî değil, kendi milletlerinin zabıtası değildi, işgal ordusunun tanklarıdır, yabancı askerleridir. Onlar «Bağım-

sızlık!» diye haykırmakta yerden göğe kadar haklıdır.

Radyo evleri, gazete idarehaneleri, Meclis binaları parti merkezleri, bakanlıkları yabancı askerlerinin kontrolü altına alınanlar, milletlerarası komünizmin ağabeyi olarak ilân edilmiş bir ülkeden emir alarak; bakan, müsteşar, parti genel merkez yöneticisi, gazete yayın müdürü, gazete başyazarı, radyo yorumcusu değiştirmeye ve tâyin etmeye mecbur olanlar, «bağımsız değiliz» diye bağkırmakta haklıdır.

Fakat komünizmin zulüm deryası içinde bütün hürriyetleri boğmak isteyenlerin bu kürsülerde ve sokaklarda, «Hürriyet!» diye bağkırmaya hakları yoktur. Türkiye'yi de Türkistan gibi esir hale getirmek isteyenlerin, bu menfur emellerini, «bağımsızlık» sözü altında gizlemeye çalışmaları emsalsiz bir ikiyüzlülük örneğidir. Bağımsızlıkla bağdaşmayan hükümlerin değişmesini istemeye hak sahibi olanlar milliyetçilerdir. Bu konuda samimî olanlar, ikili anlaşmalara karşı, samimî ve milliyetçi yürekle feryat edenler, Sovyet Rusya'nın tarihindeki Markist sosyalistler değildir. Bu ikiyüzlülüğü ve buna aldananların korkunç gafletini, bütün delilleriyle milletin önüne sermek, her gerçek milliyetçi, her gerçek hürriyetçi için başta gelen vazifedir. Güven Partisi olarak biz bu vazifeyi yapıyoruz.

Aziz arkadaşlarım, sizlere bir defa daha büyük milliyetçi Mustafa Kemal'in sözleriyle sesleniyorum. «Komünizm ezilecektir», Komünizm mutlaka ezilecektir. Büyük Milletimin Yüce Meclisini saygı ile selâmlıyoruz. (Güven Partisi ve Adalet Partisi sıralarından sürekli alkışlar.)

BAŞKAN — Söz sırası, Millet Partisi Grubu adına Sayın Osman Bölükbaşı'nındır. (Millet Partisi sıralarından alkışlar.) Saat 12,00 efendim.

MİLLET PARTİSİ GRUPU ADINA OSMAN BÖLÜKBAŞI (Kırşehir) — Muhterem milletvekilleri;

1969 yılı Bütçesini, geçen yıllar bütçesinden ayıran en önemli hususiyet Adalet Partisi iktidarının son bütçesi olması ve nikbin gözükmek gayreti içinde bulunanların dahi hissettiklerinden emin olduğumuz, endişe verici şartlar ve

gelişmeler ortasında müzakere edilmekte bulunmasıdır.

Bu gerçeklerin ve Yüce Mecliste cereyan eden malûm hâdiselerin ve ortaya konan türlü fikirlerin ilhamıyla, dört yıllık A. P. iktidarının icraat ve zihniyetinin geniş bir muhasebesini yapmayı ve yarına ait endişe ve temennilerimizi vatansever bir uyarma zihniyeti içinde ortaya koymayı, Millet Partisi olarak, kaçınılmaz tarihî bir görev saymaktayız.

Bütçenin tümü üzerinde yaptığımız ve demokratik rejim ve devlet idaresinin farz mertebesinde olan konularını dile getirmeye çalıştığımız konuşmadan sonra, iktidarın gerek Meclis içinde ve gerekse Meclis dışındaki çeşitli davranışlarıyla ortaya koyduğu zihniyet ve «kaza geleceği zaman gözler kör olur» diyen hikmetli sözü hatırlatan ve bir türlü kurtulamadığı gaflet ve dalâlet, onunla Millet Partisi arasındaki uzlaşmaz ihtilâfı daha vahim bir hüviyete bü-ründürmüş, nereden geldiğimizi ve nerelere gidebileceğimizi takdir ve tahlil edebilen vatan-daşları da büyük bir endişe ve huzursuzluğa sevk etmiştir.

Gemiye batıran kaptanın, yalnız kendisini değil, bütün yolcularını da birlikte felâkete sürüklüyebileceği gerçeğinin idraki içinde bulunmamız, bizi böyle bir tahlil ve uyarmaya sevk eden başlıca âmil olmuştur.

İktidarın, korkudan türkû söyleyenleri hatırlatan malûm cesaret nümayişleri ve bu nevi vatansever uyarmalar karşısında gösteregeldiği garip alınganlık, bizi bu tarihî görevi ifa etmekten alıkoyamayacaktır.

Birkaç gün evvel, buhran ihtimalinden bahseden gazetecilere, diktatörlüğün pençesine düşmüş bütün memleketlerde var olagelmiş ve kötü âkıbeti önlemeye yetmemiş müesseseleri ileri sürerek ve gelişen şartlardan tegafül ederek böyle bir ihtimalin söz konusu olamayacağını ifade eden Başbakanın bilgisizlikten veya telâştan ileri gelen beyanlarının, yatıştırıcı bir değer taşımadığını hatırlatmayı da, mâruzatımızı aydınlatacak bir unsur saymaktayız.

Muhterem milletvekilleri,

İktidarın zihniyet ve icraatını; demokrasinin gerçek ölçülerinin mihenk taşına vurabilmek ve yarına ait büyük endişelerimizin nedenlerini kestirebilmek için, demokratik rejimin mahiye-

tiyle, Türkiye'mizin talihsiz gerçeklerini bir mukayeseye tabi tutmak zaruri olacaktır.

Adalet Partisi Milletvekili merhum ve kadim dostumuz Anayasa Hukuku otoritesi Ordinaryüs Profesör Ali Fuat Başgil, şöyle der. «Saltanat idaresiyle Cumhuriyet arasındaki fark, silindir şapka ve pırlantalı taç farkı değildir. Bu fark, ruh, terbiye ve zihniyet farkıdır. Cumhuriyet, her cephesiyle bir ahlâkî fazilet ve feragat rejimidir ve ancak fazilet ve feragat sahibi insanların himmetleriyle yaşar. Bu insanlar bulunup milletin başına geçirilemediği takdirde, Cumhuriyet, daima parlamak için bir kıvılcım bekliyen barut fıçısı halinde kalmaya mahkûmdur.»

«Demokrasinin dayandığı temellerden biri de mâneviyatçılıktır. Bu rejim, mânevi hakikat ve değerlere inanır. Çünkü, hizmet ve vazife esasına dayanır, maddeciliğin, egoistliğin, boşverdiciliğin demokratik bir sitede yeri yoktur. Bunun içindir ki, bugün demokrasinin en kötü işlediği memleketler, halkının ahlâkında maddecilik hâkim olan memleketlerdir.»

Bu sözlerden de anlaşılıyor ki, demokrasiyi bir aldatma, bir satınalma ve bir tehdit macerası haline getirenler, vicdanlara değil, sadece midelere hitabedenler, bu yoldan kendi ikbal ve çıkarlarını sağlama çabasını millete hizmet şeklinde yaldızlayanlar, sandıktan da çıksalar, temsil ettikleri rejim, gerçek demokrasi değildir, bir zümrenin menfaatine işliyen ve adına ilmî eserlerde medyokrazi denilen bir aldatma, bir şarlatanlık rejimidir.

Böyle rejimler ise, Sayın Ali Fuat Başgil'in ilmî ve tarihî gerçeklere tercüman olarak belirttiği üzere, her zaman, bir vesile ile çökmeye mahkûm çürük ve şekli rejimlerdir. (M. P. sıralarından bravo sesleri)

Diğer taraftan, Anayasa Hukuku Profesörü Sayın Dr. İlhan Arsel, klâsik demokrasinin yerleşmesini, gelişmesini ve yaşamasını sağlayan muhit şartlarını, büyük Garp otoritelerine de atıfta bulunarak, demokrasi adlı eserinde şöyle belirtmektedir :

«Demokrasi, bugünkü klâsik anlamıyla, rejimlerin en mükemmeli ve fakat tahakkuku, gelişmesi ve yaşaması bakımından en güç ve en nazenin olanıdır. Bugün yeryüzünde mevcut devletler içerisinde, klâsik demokrasiye örnek gösterilebilecek olanların sayısı azdır; bu nisbet,

% 10 u geçmez. Çünkü demokrasi, her muhitte, her cemiyette veya her türlü şartlar içerisinde yerleşen ve yaşayabilen bir rejim değildir. Nasıl ki, bir nebat, ancak beslenebileceği şartları haiz topraklarda ve iklimde yetişebilirse, demokrasi-nin de yerleşmesi, gelişmesi ve nihayet hayati-yetini muhafaza edebilmesi için gerekli muhit şartları vardır ki, bu şartlar hemen öyle her an ve her yerde hazır ve nazır şeyler değildir. Filhakika bu şartlar, toplumun maddi ve iktisadi gelişmesiyle olduğu kadar fikrî ve ahlâki olgunluğu ve siyasi terbiyesiyle de çok yakından ilgilidir.» Sayın Profesör İlhan Arsel de, bu il-mî mütalâalarıyla sayın Ali Fuat Başgil'in ve-ciz sözlerini teyid etmekte ve demokrasi-nin ger-çek mânada kurulması, meyvasını verebilmesi ve yaşayabilmesi için lüzumlu olan ahlâki fazi-let ve feragat iklimini her şeyden evvel politika-da baş olanların yaratmaları icabettiğini doğru-lamaktadır. (M. P. sıralarından bravo sesleri.)

Her mânada geri kalmış, içeceği bir bardak suyu dahi devletten bekliyen yoksul kütlele-rin yaşadığı memleketlerde, inançsız politika-cıların elinde demokrasi-nin çürüyeceğini ve birgün de enkazı altında mâsum insanları bı-rakabileceğini kavramak her halde güç de ğil-dir.

Muhterem milletvekilleri,

Demokrasi-nin mahiyeti ve yaşama şartla-riyle alakalı şu mâruzatımızın ışığını Türki-ye'nin acı gerçekleri üzerine tuttuğumuz za-man gördüğümüz manzara şudur.

İktidar, demokrasi-nin, bir fazilet ve fera-gat rejimi olduğuna inanmamıştır.

Taşıdığı çürütücü zihniyet bütün müesseselere, toplumun bütün tabakalarına sirayet et-mekte, türlü kaynaklardan gelen ahlâk sükü-tunu, mânevi çözölmeyi hızlandırmakta ve her mânada bir anarşi ortamı yaratmaktadır.

Bu hükmümüzü peşin bir fikirle, parti men-faat ve taassubiyle hareket etmiyen iktidar mensuplarına da kabul ve tasdik ettirecek bâ-zı mantıki esasları, eski ve yeni hâdiseleri ha-tırlatacağız ve bir tahlile tabi tutacağız.

Hemen belirtelim ki, iktidar, demokrasi-nin bir fazilet ve feragat rejimi olduğuna yü-rekten inanmış olsaydı, aldatmadığı yerde, siyasi rüşvetle, bunun da kâfi gelmediği yer-de, vatandaş iradesini tehditlerle ifsat edecek

davranışlarda bulunmaz ve bir fazilet ve ahlâk havarisi havası içinde, Yüce Meclisin kürsü-sünde cümle-nizin bildiği şekilde, dumanı üs-tünde tüten gerçek dışı beyanlara bile bile başvurmaz, devlet arşivlerinde bulunan vesika-ları ve tarihe mal olmuş gerçekleri inkâr et-mek cüretini göstermezdi. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri)

Muhterem milletvekilleri,

Evvelâ bâzı mantıki ve sosyal gerçekleri ifade edeceğiz. Sonra eski ve taze hâdiselerin tahliline geçeceğiz.

Herkesin bildiği gerçekleri şeklin siperine çekilerek inkâr etmek ve böylece suçluluğunu örtmek iktidarın bilinen taktiklerinden ve ma-rifetlerindendir.

Seçimlerde yapılan kanun ve ahlâk dışı ha-reketleri, her gün ve her yerde vatandaşların bir feryat halinde dile getirdiği vurgunları, suiistimalleri, rüşvetleri ve diğer kötülükleri birer sosyal hastalık halinde açıklıyanların kar-şısına hani ilâmınız? Hani mahkeme hükmünüz? Hani savcılara yaptığınız ihbarlar? Kimi ucuz müdafaa silâhlariyle çıkmak itiyadındadır.

Adalet Partisi iktidarının bu hali ve kulan-dığı savunma silâhı, komünist tehlikesini yok göstermek ve halkın hassasiyetini uyandırmak için bu tehlikenin komünistlikten mahkûm olanların sayısı ile ölçülebileceği şeklinde, sa-kat bir mantığın siperine çekilenlerin haline ve kullandıkları çürük savunma silâhına ben-zemektedir.

Hatırlatmakta fayda vardır ki, bir memle-kette milyonların vicdanında yer etmiş öyle büyük halkikatler olabilir ki, bunlar bir heye-tin kararına veya bir mahkemenin ilâmına istinadettirilmemiş bulunabilirler.

Yakın tarihimizde cereyan etmiş bâzı olay-lar karşısında, bugünkü Adalet Partisine men-sup sayısız insanın kuru halinde başkalarını, bizim de katıldığımız suçlamalara tabi tuttuk-ları henüz unutulmamıştır.

Bunlar söylenirken elde bir mahkeme hük-mü mevcut değildir, ama, milyonlarca insanın yalanda ittifakının söz konusu olamayacağı ve böyle bir davranışın da en kuvvetli bir delil sayılacağı mantıki gerçeğine istinadolunuyor-du.

Halkın içine giren ve kulağını, vicdanını ona açarken herkes bugünkü iktidarın inkâra

yeltendiği acı gerçekleri bir feryat ve bir inilti şeklinde duymaktadır.

Söylediklerimizin iyice anlaşılması ve bir zihniyete teşhis koymak için henüz unutulmamış hâdiseleri dile getiren bir vesikadan alınmış birkaç cümleyi bir kere daha okuyacağız. Şimdi okuyoruz

«Demokrasinin bir fazilet, ahlâk ve feragat rejimi olduğunu bir türlü kavrayamayan iktidar partisi grubu kısmi Senato seçimlerinde de, hiç bir mânevi kayıt tanımamış, ahlâki ve kanuni ölçülerle tamamen gayrimeşru olan bir yolda yürümüştür.

Vatandaş iradesini ifsat için milyonlar dö-külmüş, plân ve program devrinde, vaitler mesul ağızlardan bile bir sel halinde akıtılmış, köylünün, yol, çeşme, köprü, okul, cami ve benzeri ihtiyaçlarının ancak verilecek oylara göre karşılanabileceği tehdidi, bir istilâ ordusu gibi vatan sathına salınmış, «İktidarda olan biziz, işiniz muhalefetten değil, bizden bitecektir.» Sözleri dillerden düşürülmemiş, oy için pazarlığa girişen bakanlar görülmüş, (M. P. sıralarından «doğru» sesleri) Yer yer idari baskılara başvurulmuş, kin ve intikam tahrikçiliğine hız verilmiş, bazı talihatsız kimselerin yakınları kürsülerde yine ağlatılmış, gözyaşları yine siyaset pazarında kazanca çevrilmiş, muhalefet aleyhine yine yalan ve iftiralara başvurulmuş ve her nevi gayrimeşru vasıtayı kullanmada, Adalet Partisi kendine aidolan rekoru da kırmıştır.

Rejimi soysuzlaştıracak ve devletin temelini çürütecek yollardan oy avcılığını mübah görmüştür.

Demokrasiyi mânevi karaborsacılık sayan Adalet Partisinin, elde ettiği netice, her bakımdan bir zafer değil, ancak bir hiçtir.

Demirel'e hatırlatalım ki, ifsat edilmiş oylar, sandığa girmeden çalınmış oylar demektir. Bu mânevi hırsızlığın failleri tarihe, millî iradeye saygılı insanlar olarak değil, onu dolandırmış veya gaspetmiş günahkârlar olarak geçeceklerdir. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri)

Vatandaş iradesinin ifsadı mümkün değildir gibi, Demirel'in gayrimeşru kazançlarını meşru göstermek için başvurageldiği mugâlatının ilimde, tarihte ve mantıkta yeri yoktur.»

Uzun olan bir vesikadan aldığımız bu cümlelerin altında, şimdi Adalet Partisi saflarında, iktidar milletvekilleri ile ideal ve siyasi ahlâk arkadaşlığı yapan ve şahadetlerine iktidarın itiraz takatini kendinde bulamayacağını umduğumuz birçok zevatın imzaları da vardır. (M. P. sıralarından brova sesleri)

Bâzi parçalarını okuduğumuz bu vesika, 1966 Haziran'ında yapılan kısmi Senato seçimi münasebetiyle, Millet Partisi Genel İdare Kurulunun ittifakla aldığı karar üzerine neşredilen, 8 Haziran 1966 tarihli tebliğdir. Adalet Partisi bu tebliğin altında kimlerin imzasının bulunduğu merak ederse, özel olarak defteri kendilerine gösteririz.

İşte sayın milletvekilleri, bu tebliğden aldığımız cümlelerin ortaya koyduğu zihniyet, Adalet Partisinin, zaman zaman fazilet ve ahlâk rejimi olduğunu iğreti bir söz halinde söylediği demokratik rejimle alâkalı olan hakiki zihniyettir.

Muhterem milletvekilleri

Daha taze hâdiselerden de örnekler vereceğiz :

2 Haziran 1968 de yapılan seçimler ise, Adalet Partisinin bu zihniyetini kemal ve zirve noktasına çıkarmıştır.

Bir kere daha ifade edelim ki, 1950 den bu tarafa yapılan hemen hemen hiçbir seçim, 2 Haziran 1968 seçimleri kadar gayrimeşruluk lekesi taşınmamış, tarihten ibret almıyanların zihniyeti işleri bu kadar şirazeden çıkarmamış ve pervasızlığın zirvesine ulaşmamıştır.

2 Haziran 1968 seçimlerinde, bütün vatan sathına şâmil siyasi şakavet hareketleri, millî iradeye musallat olan baskı ve tehditler, Devlet ve demokrasi mefhumunu alçaltan davranışlar, kendisine basın yoluyla duyurulduğu ve vadettiği üzere dürüst seçimi sağlayacak tedbirler alması istendiği, aksi takdirde bütün bu yapılanların perde arkasında ruhu ve başı olduğu şeklinde vicdanlarda hüküm giyeceği bildirildiği, bâzi bakanların, umum müdürlerin ve sairenin tekzibedilmeyen tehditleri basında boy boy yer aldığı ve radyolardaki seçim konuşmalarında da mâruf tâbiriyle, «Mısır'daki sağır sultana bile duyurulduğu halde» sorumlu Başbakan ve iktidar Lideri olarak Demirel, bunları durduracak tedbirler almak şöyle dursun, bu gibi hare-

ketleri kınamak takatini bile kendinde bulamamıştır.

İstanbul'daki son kanlı olaylar dolayısıyla vereceği hesabı başkalarına soran hünerli bir zihniyetle, Meclis kürsüsünde muhalefeti isticvaba kalkan Demirel, biz de soruyoruz, acaba o zaman neden susmuştur? (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri)

Şimdi bize cevap verecek takati kendinde bulmakta mıdır?

O zaman kınamaktan vaz geçtik, vatandaşların endişelerini dağıtacak umumi ve hattâ şarta bağlı açık bir teminat konuşmasını, Sayın Demirel radyoda yapmamış böyle bir teminatı vermekten itina ile kaçınmıştır.

Sanırsız ki bu konuda fazla delile ve şahide lüzum yoktur. Sayın Demirel'in, bu kadar önemli bir konuda görevini yapmayıp, kendisini ve iktidarını idraklere mahkûm ettirecek suçlu bir sükûtu muhafaza etmesi kâfi bir delil değil midir?

İktidar Liderinin bu suçlu sükûtiyle tasdik ettiği ve kabullendiği, ahlâk ve kanun dışı hareketlerin, mevzii ve münferit davranışlar olmayıp, bütün vatan sathını kirleten bir zihniyetin tezahürleri olduğunu insan aklı ve mantığı herkese haykırmıyor mu?

Şimdi bir de misal verelim ve isim zikrederim :

Adalet Partisi belediye başkanları sülâlesinden, İller Bakansı Genel Müdürlüğüne getirilmiş talimli bir A. P. linin, «falânı kazandırmazsanız, A. P. adaylarını kazandırmazsanız yardım için yanıma gelmeyin» dediğini meydanlarda ve radyolarda açıkladığımızı çok iyi bilen Sayın Demirel, aynı zatın seçim sonuna kadar Nevşehir Vilâyetinde tehdit ve baskı ordusu başkumandanlığını yapmasına hangi rahmani düşünce ile müsaade etmiştir? (M. P. sıralarından «brovo» sesleri alkışlar)

Bu gerçeği 1 Temmuz 1968 de Meclis kürsüsünde de açıkladığımız halde, neden bu sözü müzâhâzâ ihbar sayarak alâkalı mercileri Hükümet Başkanı olarak harekete geçirmemiştir?

Bâzı Parlâmento üyelerinin, menfaat karşılığı, çıkar gruplarının işlerini takibettikleri ve böylece nüfuz ticareti yapıp, Parlâmentonun itibarını lekeledikleri yolunda, bütçe müzakereleri vesilesiyle Cumhuriyet Senatosunda ortaya atı-

lan iddialar üzerine, varsa böyle kirli işlere karışanlar, onları teşhir ve mânevi bir tasfiyeye tâbi tutmak; yoksa Parlâmentonun şeref ve itibarını, sükûtin ve dedikoduların tahribatından kurtarmak gayesiyle, Cumhuriyet Senatosuna ve Millet Meclisine birer araştırmaya önergesi verdiren Millet Partisi Meclis Grubunun teşebbüsü karşısında, bilmeyiz ne hikmettir, bunu ihbar sayarak harekete geçen savcılık müessesesi, marifetlerini radyodan ve Meclis kürsüsünden dile getirdiğimiz iller Bankası Umum Müdürü hakkında neden aynı muameleyi yapmamıştır? Hükümet, zevahiri kurtarmak için olsun, bu konuda savcılığı neden harekete geçirmemiştir?

Senatoya Başkan olan bir zatı, böyle karanlık yollarla seçtiren bir iktidardan, bilmiyoruz nasıl bir hayır beklenebilir? (M. P. sıralarından bravo sesleri)

Yeri gelmişken ifade edelim ki, Parlâmento üyelerinin nüfuz ticareti yaptıkları idiasıyla alâkalı araştırma önergemizi, iktidar, şayet bu konuda savcılık harekete geçti diye muameleye koydurmamak gibi bir maksat takibediyorsa, kendisine hâtırlatalım ki her hangi bir meselede savcılığın harekete geçmesi, Anayasamızın bu konudaki açık hükmü muvacehesinde, Meclisin bilgi edinmek için araştırma yapmasına hukukan aslâ mâni değildir.

Aksi kabul edildiği takdirde, böyle meselelerde Meclisin harekete geçmesi, savcılar her zaman tahrik imkânına hukukan sahibolan Hükümetlerce, imkânsız kılınabilir ve bu maksatla Anayasaya konmuş olan hükümler işlemez hale getirilebilir.

Muhterem milletvekilleri,

İktidarın en yetkili elemanları dâhil, bütün propagandacılarının her şeyi Devletten bekliyen, çeşmeden akacak bir yudum suyun hasretini yıllardan beri giderememiş olan talihsiz ve büyük fâkir kütlelerin iradesine seçimlere pervasızca musallat olduklarını bu memlekette bilmiyen yoktur.

Diğer taraftan, herkes bilir ki Türkiye'de işlenen bu kabil bin suçtan biri bile adliyeye intikal etmez veya edemez. İktidardan çok şeyler bekliyen fâkir insanlar ekseri ahvalde şahitlikten bile çekinirler.

Verdiğimiz misâl şahidolarak ikâme ettiğimiz akıl ve mantık, ve göreve çağırdığımız halde susmakla suçluluğunu kabullenen bir Başbakanın tutumunu bu mâruzatımızın doğruluğunu kabul ettirecek kâfi bir delildir.

Öyle ümidediyoruz ki iktidar, kararlarından şikâyetçi olduğu Yüksek Seçim Kurulunun mevcudiyetinin gölgesine sığınarak bize mukabele etmek takatını kendinde bulamayacaktır.

Anlaşıyor ki iktidar, halkın güven ve itimadını kaybettiğini hissettiği için 2 Haziran 1968 seçimlerinde bu hale gelmiştir.

Demokrasinin emrettiği, meşru yoldan vatan-daştan oy temin edebilecek bir iktidarın böyle hareketlere başvurması tasavvur edebilecek bir husus değildir. Allahtan niyaz ettiğimiz üzere, kazasız, belâsız 1969 seçimlerini idrâk edersek, o zaman nelere şahidolacağımızı iktidarın son seçimdeki tutumuna bakarak şimdiden kestirmek, hiç de güç değildir. Yalnız, iktidara şunu bir kere daha hâtırlatalım ki, gayrimeşru hareketlerinin dozu muayyen bir ölçüyü aştığı zaman korkarız ki, demokrasi cyununa paydos, diyecek buhranlara ve tufanlara memleket sürüklenebilir.

Memleket ve rejim için endişemiz, işte bu ve benzer sebeplerden ileri gelmektedir.

Muhterem milletvekilleri,

Sayın Demirel, bu samimi uyarma ve endişelerimizi de, kullanmayı huy edindiği ölçülerle değerlendirmeye, iktidarın falına baktığımız şikâyetinde bulunmaya ve kendilerini Anayasanın, kanunların ve ahlâkın çizdiği meşruiyete tam saygılı imiş gibi göstermeye ve bütün hâdiselerin sorumluluğunu başkalarına yüklemeye tahmin ediyoruz ki, bir kere daha tessebbüs edecektir.

Bu ihtimali nazara alarak, iktidarın zihniyetini ve tutumunu daha fazla açıklığa kavuşturacak diğer bâzı gerçekleri de bir tablo halinde açıklamak zorundayız. Bu tabloyu çizdiğimiz zaman, asıl tehlike kaynağının iktidarın zihniyetinde ve onun bu zihniyetini tam bir maharet ve liyakatla temsil eden Sayın Demirel'in şahsında olduğunu bir kere daha ortaya koymuş olacağız.

İktidar, meşruiyet dışına çıkmak imkânı yoktur der, Anayasanın emrine rağmen birçok Devlet Şûrası kararlarını dinlemez, kendi mak-

sadına hizmet edecek kimseleri ve partizanları Devletin kilit mevkillerine yerleştirir, partizan bir idare kurar, bizden olan Cennetlik, bizden olmayan Cehennemlik der, Anayasa Mahkemesinin murakabesi dışında kalan çeşitli tasarruflarıyla Meclis ve murakabe hayatını felce uğratar, kürsüden meydana okur, kifayet takrirleriyle minderden kaçır, rakibine konuşma imkânı vermez, bu da yetmezse kaba kuvvete başvurur, Devlet imkânlarını dost ve yârânı için bir ziyafet sofrası haline getirir, sanki kendisi bilmiyormuş gibi misal diye bağırarak günahlarını örteceğini sanır, Türkiye'de yaptıkları azmış gibi Avrupa'daki Türk işçilerini, başta komünizm olmak üzere yıkıcı cereyanlara karşı korumak ve onların haklarını savunmak için kurulmuş olan teşkilâtı bile, bu kürsüde açıkladığımız üzere, işe yaramaz dost ve yârana bir ihsan kapısı haline getirdiğini unuttur, bol gelirli ve maaşlı noterlikleri ve idare meclisi âzâlıklarını hangi yârana ve tekrar seçilememiş ehilbaya ihsan ettiğini başkalarının bilmiyeceğini sanır. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri) Birbirlerine hırsız diyenleri vatana hizmet aşkı, fikir ve ideal birliği gibi inanmadığı iddiaların potasında birlikte eritir, fikirlerine, icraatına, bu da az gelirse gelmişine, geçmişine sövenlerle siyasi izdivaçlar akdedir, bunu da siyasi ahlâka uygun gösterir, lüzum gördüğü ve imkân bulduğu ölçüde her nevi meşruiyetin dışına çıkar, keyfine ve âmaline engel olan Anayasa müesseselerini de uluorta kötüler, kendi başarısızlığının ve inançsızlığının vebalini suçsuz olan Anayasaya yükler, iyi iş yapmasına güya onun mâni olduğu iftirasını bir oy tuzağı olarak kurar, Anayasa ile alâkalı olarak kulaklara gayrimeşru ve gayrikâbili tahakkuk vaatleri fısıldanır. Türkiye'de teokratik Devlet kurulamaz der, ama «Şariat esasına dayalı Devlet kurulamaz» sözünü halk anlar diye söylemez. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) Anayasa konusunda kendisini Meclis kürsüsünde açık bir hesaplaşmaya davet eden Millet Partisi karşısında, minderden kaçır, istediğimiz çoğunluğu elde edersek Anayasayı değiştireceğiz şeklinde muhtevası meçhul bir beyanın gölgesine çekilir, imkân bulduğu takdirde Türk Milletini 27 Mayıs ihtilâline ve onun sarsıntılarına sürüklemiş olan bir devri ve Anayasasını ihva etmek ister, her sahadaki

icraat ve tutumu ile başta komünizm olmak üzere, bütün yıkıcı cereyanlara müsait bir ortam hazırlar, komünist Romanya ile tehlikeli kültür anlaşmaları imza eder ve sonra da komünist tehlikesine karşı memleketin koruyucu meleği olduğu iddiasında bulunur, Devletin bütünlüğünü, milletin birliğini yıkmaya çalışan hainane cereyanlara görülmemiş bir pervasızlık ve şümül kazandırır, bunların altında birleştiği çatılara karşı birtakım parti menfaatlerini kolluyarak Devletin meşru organlarını harekete geçirmez, memleketin iç ve dış hiçbir temel meselesini halledemez, bütün bunlar ortaya konduğu zaman da fikrin ve mantığın karşısına oy torbalariyle çıkar, kendini hata ve günahattan münezzehe gösterir, aldattığı insanlarla, vatandaş aldanmaz diye alay da eder, millete hizmet aşkından bahseder, gerçekten milleti ve yarınki nesilleri değil, yarınki seçimleri düşünür, sokaktan şikâyet eder, sokağa karşı sokakta müttefik arar, (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri) müsamaha ve yardımlarına mazhar olmuş ve tahrik edilmiş kütleleri vurucu kuvvet olarak kullanır, başkalarından saygı istediği kanunlara, saygısızlığının en suçlu örneklerini verir, gazetelerde cihat ilân edildiğinden habersiz ve vuruşmak için kanunsuz olarak cihat namazından sonra Taksim meydanında toplanmış onbinlerce kişinin, ne maksatla toplandığını keşfedemez görünür, uyanıklığını herkesin bildiği Türk zabıtasının bu niyeti anlıyamadığını, birer kalem gibi cebe sığması mümkün olmayan binlerce sopanın varlığından haberdar olamadığını söyleyecek kadar kendini gülünç hale getirir, böylece kanlı hâdiselerin sorumluluğunu yüklenir, bir avuç kızıl çete ile Devletin her şeye kaadir meşru kuvvet ve imkânlarına rağmen başa çıkamaz veya bu yoldan çıkmak istemez, açık ve kapalı yollarla teşvik veya organize veya müsamaha ettiği kimseler için mübarek camileri, siyasi hücum kıtası karargâhı haline getirir, böyle hareketlerin kanunlara aykırı olduğunu, 30 Ağustos 1968 tarihli mesajında kendisine hatırlatan Cumhurbaşkanının uyarmalarına itibar etmez ve onunla da görünürde ihtilâfa düşer, Orta Doğu Üniversitesinde Amerikan Elçisinin otomobilinin yakılması şeklinde tecelli eden menfur hâdise suç teşkil ettiği ve sanıklar tevkif edildiği halde, üniversite muhta-

riyeti dolayısıyla hukuka aykırı ve sorumsuz zihniyetle zabıta, izin verilmediği için olaya müdahalede bulunamadı der, bir hafta geçmeden de, suç işlendiği takdirde, zabitanın izinsiz olarak üniversitelere girmesine muhtariyetin mâni olmadığını valilere tamim eder, bu garip ve birbirini tutmayan davranışları ve geçmiş ile kimseye güven telkin etmeyen bir içişleri Bakanının ileriye ait endişelerle Hükümet bünyesinde tutulmaması yolundaki tavsiyemizi kaale almaz ve neticede de kanlı İstanbul olaylarının sorumluluk ve vebalini taammüt halinde yüklenir. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

İşte Türkiye'yi böyle bir zihniyet, böyle bir kadro idare etmektedir.

Muhterem milletvekilleri;

Unutmamak lâzımdır ki, iktidarda bulunanlar, hukuki ve ahlâki meşruiyetin dışına çıktıkları veya çıkanları, kendi çıkarları uğruna müsamaha ve himayelerine mazhar kaldıkları takdirde, onları taklide özenenler daima bulunur, bu taklidin nereye kadar gideceğini ise hiç kimse kestiremez.

Muhterem milletvekilleri;

Türkiye demokratik bir Hukuk Devletinin kurulması ve yaşaması uğrunda çok çileli ve çok faziletli bir savaş vermiş, meşruiyetin bittiği yerde siyasi partiler de bitmelidir inancına sadakatle bağlı kalmış, meşruiyetçi, hürriyetçi, milliyetçi ve antikomünist ve demokrasinin yaşamasını bu memleket için bir beka meselesi seviyesinde gören bir parti olarak, Millet Partisini yarına ait endişelerle dolduran işte kısaca çizdiğimiz bu tablo ve belirttiğimiz bu zihniyettir. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Bu manzara karşısında şairin meşhur sözünü hatırlamamak ve «hayır umulur mu böyle gecenin seherinden» dememek mümkün değildir.

Vaktiyle böyle hatalı ve tehlikeli bir yolda yürüyenleri de, 21 Şubat 1958 tarihinde Meclis kürsüsünde de en iyi niyetlerle ve vatansever duygularla uyarmıştık.

Bu yürekte uyarmamıza, belki de kaderin bir cilvesi olarak, itibar etmemiş olanların, sonradan dizlerini dövmeleri mukadder neticeyi ve hepimizi insan olarak üzen talihsiz âkibeti önleyememiştir. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri)

Böyle bir nedamet, gününü, şerefli bir lidere çok yakışksız sözlerle tecavüzde bulunan Demirel'in bile yaşamamasını bütün kalbimizle ve hulusumuzla temenni ederiz. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri)

İktidara, kendisi, demokratik rejim ve memleket için yegâne selâmet yolunun, özel koruyucuların, şu veya bu fânî şahsın gölgesine sığınmakta değil, hukukî ve ahlâkî mânada meşruiyet yoluna dönmek ve bundan ayrılmamak, tarihin ve aklın ibret sesine kulaklarını ve idrakini açık tutmak olduğunu hatırlatır ve bütün vatandaşları ve kuvvetleri de demokratik rejime artan bir hassasiyetle sahip çıkmaya ve iktidarın bugünkü kötü gidişini meşru yollar ve imkânlarla durdurmaya davet ederiz. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri)

Muhterem milletvekilleri;

İktidarın, belirtmeye çalıştığımız zihniyetinin ışığı altında şimdi çeşitli sahalara ait icraatını ele alacağız, tenkid, temenni ve tavsiyelerimizi sıralıyacağız.

Şunu derhal ifade edelim ki, iktidarın, bütün icraatı inançsızlığının, samimiyetsizliğinin ve liyakatsizliğinin damgasını taşımaktadır.

Vaktiyle bir vait enflasyonu ile aşırı ümitlerle uyandırmış bulunan iktidar, şimdi milletin karşısında bir mâzeretler enflasyonu ile çıkmış bulunmaktadır. Ve bu hali ile özürü tükenmeyen bir binamaza benzemektedir. Sosyal ve iktisadi haklar konusunda iktidarın kendisine düşeni yapmadığını hatırlatanlara ve artan fiyatlar karşısında buğday fiyatlarına bir zam yapılmasının buğday müstahsılını güç durumda bıraktığını söyleyenlere karşı Başbakanın verdiği cevaplar, her türlü Devlet idaresi ciddiyetinden maalesef mahrumdur.

Başbakan, istenilenleri yapmak için lüzumlu parayı nereden bulacağız? Tenkid edenler, bu kaynağı göstermelidirler gibi sudan cevaplarla haklı tenkidleri geçiştirmek yolunu seçmiştir. Şimdi sormak lâzımdır. Vaktiyle Hükümet programı ile hudutsuz vaitlere giriştiği zaman kendisi, ısrarla sorulduğu halde neden inandırıcı bir kaynak göstermemiştiniz? Neden söz verip tutmayayı ve sonra da en ufak bir sıkıntı hissetmemeyi bir Devlet idaresi prensibi haline getirmiştir?

Meseleleri teker teker ele alıp gerekli cevapları vermeden evvel, Demirel Hükümeti progra-

mının müzakeresi vesilesiyle, Millet Partisi olarak, vaktiyle belirttiğimiz bazı hususları ve şimdi tenkidçilerden kaynak göstermelerini isteyen sorumlu zâtın, hiçbir kaynak göstermeden, hesapsız, kitapsız vaitlerle kendisine geçici bir şirinlik sağlamak hafifliğine başvurduğunu hatırlatmak isteriz. O zaman şöyle demiştik :

«Programda yeralan bu hudutsuz vaitler her hangi kaynaklardan temin edilecek paralarla ve ne kadar zamanda yerine getirilecektir?»

Normal ömrü dört yıllık bir teşriî devre olması icabeden Hükümetin öyle vaitleri var ki, mevcut imkânlarla yerine getirilmesi, onun muvakkat değil de âdeta daimî bir Hükümet olmasına vâbestedir. Mamafih programdaki bu vuzuhsuzluk, «söz verdik ama, mehil vermedik» mâzeretiyle vatandaşları uzun yıllar avutmaya ve onlardan, tekrar iktidar için oy istemeye müsaîttir.

Bir misal verelim :

Halen % 90 ı yoldan ve % 60 ı içme suyundan ve % 98 i elektrikten mahrum bulunan köylerimizde kısa zamanda bu durumdan kurtulmalarını sağlayacak bütün tedbirleri alacağını, Hükümet, programında vadetmektedir. Bu kesin vait, hem de, kısa zamanda yerine getirilecekmiş ;

Kanaatimizce bu vaitlerin ve bilhassa bütün köylerin elektriğe kavuşturulmalarının bugünkü imkânlarla, Hükümetin kullandığı tâbirle kısa zamanda gerçekleşmesi bir mucize hariç, mümkün olmadığı gibi, Demirel ve arkadaşlarının uzun olmasını temenni ettiğimiz ömürlerine bile sığmaz.

Bir Hükümetin kendi muvaffakiyetinde en büyük yardımcı olması icabeden vatandaş itimadını, böylesine tahribedecek gayriciddî bir tutum içinde bulunması üzüntü ile kaydedilecek bir husustur.

Köyle alâkalı olarak verdiğimiz bu misal, Hükümetin vait ambarından alınmış bir nümunedir.

Bu ölçsüz vaitlerin bir Hükümet programında yer alması karşısında, seçimlerde aynı zihniyeti benimsiyenlerin, şahıslara, köylere, kasabalara, bölgelere neler vâdetmiş olabileceklerini tahmin etmek hiç de güç değildir.

Hükümet, bu vaitleri kısa zamanda gerçekleştireceğine, Yüksek Meclisi ve milleti rakama dayanan ciddî izahlarla inandıramazsa, o zaman

gelişigüzel vaatlerle halkı aldatma yolunu takibeden geçmiş hükümetlerden ve politikacılarından daha da ilerde olduğunu kabul etmek zorunda kalacaktır.

Bu takdirde de, böyle bir Hükümetin elinde demokrasimizin ne hale geleceğini, her vatandaş endişe ve üzüntü ile düşünmekten kendisini alamıyacaktır.» Bu hudutsuz vaatlerin dört yıllık bir teşriî devrede gerçekleşmeyeceği yolundaki hesaba dayanan tahminimizin doğruluğunu zaman göstermiş ve vadedilenlerin çok azı yapılabilmektedir. Şimdi Başbakan, bizim hazırladığımız program daimî bir Hükümetin programı idi mânasına gelebilecek beynamaz özürlerinin siperine çekilerek rahatça biz yapacağız demedik, hedefler gösterdik diyebilmektedir.

O zaman söylediğimiz bu haklı sözler karşısında, hudutsuz vaatlerin müellifi, bunları gerçekleştirecek parayı nereden bulacağını söylemediği halde, şimdi her haklı talebin karşısına parayı nereden bulacağını gösteriniz şeklinde sorumsuz bir davranışla çıkabiliyor ve üstelik de başkalarına sorumluluk ve ciddiyet dersi vermeye kalkışabiliyor. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri) Kendilerini Devlet idaresine ehil görenlerin, büyük iddia ve propagandalarla vatandaşları vaktiyle teşhir etmiş bulunanların, bugünkü bu davranışları, ciddiyetten olduğu kadar, sorumluluk duygusundan da mahrum bulunduklarını gösteren hazin örneklerden biridir.

Buğday müstahsılının, satınaldığı malların fiyatları ateş pahasına çıkmasaydı, istihsal maliyetleri artmaza idi, o zaman buğday fiyatlarına bir zam yapılması talebi söz konusu olmuştı. Kalkınmanın fiyat istikrarı içinde gerçekleştirileceği va'dini Hükümet neden yerine getirememiştir?

Fiyatların durmadan artmasına sebeb olan, Devlet mamullerine zam üstüne zam getiren bir iktidarın, her gün biraz daha perişan hale gelen buğday müstahsılının haklı feryatlarına tercüman olanlara ders ve nasihat vermeye kalkışması da ayrı bir ciddiyetsizlik ve samimiyetsizlik örneği değil midir?

Yeri gelmişken, başkalarından hesap, kitap namına dâvacı olan iktidarın, bütçe ile alâkalı olarak Hükümet programında yer alan bir başka hafifliğine de işaret etmek isteriz.

Hükümet programında şöyle deniyordu :

«Yıldan yıla, kamu harcamalarının hem hacım, hem de millî gelire nisbetle yüzdesinin artmasını önlemek azmindeyiz.»

Peşinen ifade edelim ki, bu sözde azim bugün iflâs etmiştir. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri)

Bir taraftan bütçeye çok ağır yükler yüklüyecek vaatlerde bulunan bir Hükümetin, diğer taraftan da bütçe masraflarını hacım itibariyle azaltacağını ve bunun millî gelire nisbetini düşüreceğini söylemesi, programın gelişi - güzel kaleme alındığını, birbirini nakzeden görüşlerle bir yamalı bohça şeklinde hazırlandığını göstermeye yetmişti.

İktidarın, bütçe konusundaki bu havadan va'di de, önceden tahmin ettiğimiz üzere gerçekleşmemiştir. Bilâkis bütçe rakamları gerek hacım ve gerekse millî gelire nisbet yüzdesi itibariyle artış kaydetmiştir.

Cari masrafların hacmündeki artış bile önlenememiş, plân hedeflerini geride bırakmıştır. Bu durum karşısında, böyle bir Hükümet nasıl olur da, başkalarına, sorumluluk, ciddiyet, hesaplı ve kitaplı konuşma dersi vermeye kalkışabilir, dememek mümkün müdür?

İktidarın, oy avcılığı endişesiyle başvurduğu hafifliklere dair herkesin dilinde dolaşan bir va'dini hatırlatmak ve bunu bir lâfife ile taçlandırmak isteriz. Bu da, ciddiyetten uzak bulunan ve hiçbir Hükümet programında benzerine raslanmıyan her şoföre bir otomobil temin etmek va'didir.

Neden başka zümrelere buna benzer bir vaitte bulunulmamıştır?

Yalnız şoför vatandaşları gûya düşünür gözükmek için hikmetini, her halde bir müddet için onların propaganda yapmak imkân ve kabiliyetlerinden istifadeyi düşünen samimiyetsizlikte aramak gerekir.

Akıllarına gelmiş olsaydı, iktidara büyük bir propagandacı ordusu temin edecek ve tutulmayacak bir başka vaitte de Hükümet programında yer verirler ve fakir bekârların bugün masraflarını karşılayıp evlendireceğiz derlerdi, lâtifelerini yeri gelmişken yapmadan geçmiyeceğiz. (Gülüşmeler) (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Devlet baba değil mi, yapabildi.

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Onu siz yapardınız...

M. P. GRUPU ADINA OSMAN BÖLÜKBAŞI (Devamla) — Biz babalığı, böyle hafif mevzularda ele almayız.

Muhterem milletvekilleri,

İktidarın, buraya kadar olan mâruzatımızla belirtmeye çalıştığımız zihniyetin ve Anayasanın her iktidara görev olarak verdiği hususların ışığı altında iktisadi ve malî sosyal politikasını bir incelemeye tabi tutacağız, her sahada olduğu gibi bu sahalardaki samimiyetsizliğini ve yarattığı ortamla komünizmin gafil bir müttefiki ve yardımcısı olduğunu da ortaya koyacağız.

Vatandaşları huzursuz kılan komünist tahriklerinin baş sorumlusunun iktidar olduğunu ve kendi günahının ağırlığından kurtulmak için Anayasayı suçladığını bir kere daha belirtceğiz.

Muhterem milletvekilleri,

Anayasamız, vatandaşları insan haysiyetine uygun bir hayat seviyesine ulaştırmayı ve bu gayenin bir vasıtası olarak da sosyal adalet ve sosyal güvenliğin gerçekleştirilmesini devlete görev olarak vermiştir.

İnsanların sefalet içinde yaşadığı ve yarına ait endişelerle ezildiği bir yerde klâsik hak ve hürriyetlerin geniş ölçüde nazari kalmaya mahkûm olduğu tecrübe ile tesbit edilmiş bir gerçektir.

«Yokluk asaleti bozar,» «Tok söz tok mideden çıkar» sözleri bu gerçeği billûrlaştıran ifadelerdir.

Adalet Partisi Hükümeti de, programında, Anayasanın bu emirlerine muvazi düşen görüşler ortaya koymuş ve taahhütlerde bulunmuştur.

Teessürle ifade edelim ki, icraatı bu taahhütlerine uygun olmamış ve bu gayelerden büyük ölçüde uzaklaşmıştır.

Şimdi ise, bu konuda Anayasanın devlete verdiği görevlerin maddi imkânlarla sınırlı olduğu şeklindeki tabii bir kaidenin siperine çekilmekte, kendisinden dâvacı olan programının elinden kurtulmaya çalışmaktadır.

Hükümet programı bugün, geniş ölçüde, âdeta Fuzulî'nin şikâyetnamesinde yer alan ve hükmüne uyulmayan meşhur berat haline gelmiştir.

Muhterem milletvekilleri;

Hükümet programı, her mânada istikrar içinde bir kalkınmayı ve artan millî gelirin sosyal adalet ilkelerine uygun olarak fertler ve bölgeler arasında dağılımını öngörmekte ve iktisadi ve malî politikasını bu esaslara göre ayarlayacağını taahhüdetmektedir.

Her sahaya ait politikasını başta sosyal adalet olmak üzere bu gayelere uygun olarak tesbit ve yürütmesi icabeden Hükümet, bu taahhütlerin aksi bir yolda yürümüş, bu sebeple evvelce mevcut adaletsizlikler daha yaralayıcı ve daha belirli bir hale gelmiştir. Derhal ifade edelim ki; iktidar, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapmıştır.

Sosyal güvenlik konusunda da durumun aynı olduğunu peşinen ve kısaca ifade etmek isteriz.

İşsizlik sigortası kurmak, sayıları milyonları bulan tarım işçilerini ve üç milyona yakın küçük esnaf ve sanatkârı sosyal güvenlik teşkilâtına bağlamak ve saire gibi programı ile taahhüdettiği sosyal güvenlik tedbirlerini ise Hükümet, takibettiği uyutma politikasıyla bugüne kadar gerçekleştirmemiştir.

Meclisin birkaç ay sonra tatile gireceği ve gündemde de düzinelerle kanun teklif ve tasarıları bulunduğu nazara alınır, bu Hükümet taahhüdünün de, acı veya tatlı bir hâtıra olarak kalacağı anlaşılar. Belki de bu acı gerçek karşısında Başbakan Demirel, hedef gösterdik ve fakat mehil vermedik gibi, âzami ömrü dört yıl olarak nazara alınması icabeden bir Hükümet anlayışına yakışmıyacak ve tebessümleri davet edecek bir mazeret vecizesiyle karşımıza çıkacaktır. O zaman biz de «Bilirim Enver yapar» diyen merhum Sultan Reşad'ı hatırlıyacağız.

Muhterem milletvekilleri;

Şimdi iktidarın malî ve iktisadi politikasının çeşitli unsurları üzerinde duracağız ve bunların sosyal adaletle tamamen aykırı mahiyetlerini belirtmeye çalışacağız.

Beş yıllık plânlar, sosyal adaletle uygun istikrarlı bir kalkınmayı hedef olarak kabul etmişlerdir.

Sosyal adaletin gerçekleştirilmesi sadece bir Anayasa emri değildir. Aynı zamanda toplumda sulh ve sukûnu sağlayacak, millî bünyeyi kuvvetlendirecek ve onu yıkıcı cereyanlara

karşı koruyacak en etkili vasıtalarından biridir ve belki de birincisidir.

Devletin sosyal adaleti gerçekleştirmek için kullanabileceği çeşitli vasıtalarından birisi de vergi politikasıdır. Vergi sistemi, gelir farklarını artırıcı değil, bilâkis azaltıcı bir mahiyete sahibolduğu takdirde bu gayeye hizmet edebilir.

Adalet Partisi Hükümeti de programında, sosyal adaleti gerçekleştirmek için modern Devletin başvurabileceği vasıtalarından birinin de müterakki vergiler olduğunu belirtmiş ve bu suretle herkesten kudreti nisbetinde vergi alınması esasını koyan Anayasa hükmüne tercüman olmuştur.

Adalet Partisi muhalefette bulunduğu yıllarda mevcut vergi sisteminin adaletsizliğinden ve zengin ile fakir arasında umumiyetle bir fark göstermiyen vasıtalı vergilerin vergi sistemimiz içinde büyük bir ağırlık taşımamasından devamlı surette şikâyetçi olmuştur.

Büyük bir kısmı vasıtalı vergilerden temin edilen bir gelir kaynağı sağlamak için İnönü Hükümeti zamanında vergi reformu adı altında çıkarılan vergi zam ve ihdası kanunlarının karşısına 19 Şubat 1964 tarihinde Meclis kürsüsünde Adalet Partisi çıkmış ve şu haklı ve veciz sözleri söylemiştir: «Vergi adaletini tesis kudreti olmıyan, mükellef zümreleri arasında vergilendirme bakımından farklar yaratan ve bu zümreleri birbirlerinin karşısına koyarak içtimai nizamı dahi zedeliyecek şekilde, ayrılıklara ve husumetlere sebeb olabilecek bir hüviyet gösteren bir vergi tatbikatına reform mâna ve mahiyeti asla verilemez.»

Muhalefette bu veciz ve haklı sözleri söyleyen Adalet Partisi, devraldığı adaletsiz vergi sistemini düzeltecek, Anayasa ve adalet esaslarına uygun hale getirecek yerde, kanbur üstüne kanbur ilâve eden bir yola başvurmanın kolaylığını tercih etmiş ve dört yıllık iktidarı devrinde bir vergi reformu yapmamıştır. Şimdi sormak lâzımdır, Adalet Partisinin bu sahadaki inançsızlığının ve liyakatsizliğinin vebali de mi Anayasandır?

Anayasanın, gerçekleşmesini Devlete görev olarak verdiği sosyal adalet ilkesinin icabı olan ve herkesten kudreti nisbetinde vergi alınmasını sağlayacak âdil bir vergi reformu yapmaktan

kaçınan iktidar, elini fukaranın ve dar gelirlinin cebinden çıkarmaz olmuştur.

Devlete yeni varidat lâzımsa, neden vergi dışı kalmış sahalara el uzatılmıyor, neden milyarlarca liralık vergi kaçakçılığını önliyecek ciddi tedbirler üzerinde durulmuyor, neden kudreti olanlara müracaat edilmiyor da zengin ve fakir farkı gözemeksizin herkese aynı derecede yük olan vasıtalı vergiler ve zamlar gibi kolay ve adaletsiz bir Devlet idaresi yolu tercih ediliyor?

Zenginin lirasıyla fakirin lirası bir değildir diyen büyük ve sosyal gerçek neden unutuluyor?

Buna Devlet idaresi denilebilirse böyle Devlet idaresini yedi yaşındaki çocuklar da başarır, derssek haksız sayılabilir miyiz? Adalet Partisi iktidarının yarattığı maddi ve mânevi ağır hayat şartlarının sıkıntısını ve efkârını dağıtmak için teselliye tekel maddelerinde arıyan vatandaşlar, son yapılan zamlarla bu teselli kapısının girilemeyecek kadar daraldığını, her halde iktidara hayır dualar okuyan bir ruh haleti içinde müşahade etmişlerdir.

Muhterem milletvekilleri :

İktidarın, Anayasanın sosyal adalet prensiplerine e kendi taahhütlerine meydan okuyan icraatı yalnız takibettiği adaletsiz vergi politikasından da ibaret değildir. Sosyal adaletin gerçekleşmesi ve plân hedeflerine ulaşılması için fiyat istikrarı başlıca şartlardandır.

Adalet Partisi iktidara geldiği günden beri fiyatlar devamlı bir artış kaydetmiştir.

Devlet mamullerine yaptığı zamlarla âdeta bir fiyat artırma yarışı psikolojisi yaratmıştır.

Takibettiği malî ve iktisadi politikanın neticesi olan fiyat artışlarını, bugünkü sosyal ve ekonomik gerçekleri ifade etmek hususunda ne kadar kifayetsiz olduğu herkesce bilinen endekslere bakarak doğru bir şekilde kestirmek de mümkün değildir. Resmî endeksler gerçek artışların çok gerisinde kalmaktadır.

Muhterem milletvekilleri :

Fiyat artışlarının seyrini tetkik etmeden evvel, Türkiye için ne ölçüde bir fiyat artışının normal sayılabileceğini ve tecviz edilebileceğini bir kere daha belirtmek isteriz.

Mütehasıslarca hazırlanan ve bugünkü Hükümetçe kabul edilerek yürürlüğe konan 1966 yılı programının fiyat politikası kısmında, kal-

kınmakta olan bir memlekette genel fiyat seviyesinin % 3 çevresinde değişmesinin normal telâkki edilebileceği ifade edilmiştir.

Bugünkü Hükümetin imzasını taşıyan bu vesikanın tesbit ettiği % 3 rakamını, gerçek artış ifade kabiliyetinde olmadığını yukarıda belirttiğimiz fiyat endekslerindeki artış devamlı olarak aşmaktadır.

Bu gerçek bir tarafa, resmî endekslerdeki artışlar, hakiki hayatla âdeta istihza etmekte ve pahalılığı alevden bir gömlek gibi sırtında hisseden, dar ve sabit gelirlileri, yoksulları biran için olsun teselliye kâfi gelmemektedir.

Şu bir gerçektir ki, para kıymeti endeksleri çok geride bırakan bir şekilde devamlı olarak düşmekte ve toplumumuz bunun sosyal ve ekonomik ıstırabını hergün artan bir şekilde hissetmektedir.

Bu durumun sorumlusu olan iktidara, para kıymetindeki devamlı düşüşün yaratacağı ekonomik ve sosyal neticeleri ifade için komünistlerin Peygamberi Lenin'in şu sözlerini bir kere daha hatırlatırız.

Lenin şöyle diyor :

«İçtimai nizamı tahribetmek için, en iyi vasiya para kıymeti ile oynamaktır.»

Muhterem milletvekilleri: İktidarın, sosyal adalet konusundaki kayıtsızlığını ve samimiyetsizliğini belirtmek için toprak reformu ve eğitim sahasındaki adaletsizlikler üzerinde de durmak isteriz.

İktidar, toprak reformu konusunda takibettiği zikzaklı politika ile hakiki niyetini ortaya koymuş bulunmaktadır. Bu niyeti hâdiselerin seyri içinde tesbite çalışacağız. Bu bütçe müzakerelerinde Başbakan, toprak reformunun yapılamayacağını, dağıtılacak toprak olmadığını, memleketin kadastro yapılmadan esasen bir toprak reformunun mümkün olamayacağını, böyle bir kadastro yapma işinin ise yirmi sene zamana ve iki milyar liraya ihtiyaç gösterdiğini ve sair sebepleri ileri sürerek kesin olarak ifade etmiş bulunuyorlar.

İleri sürdüğü bütün sebepler, yeni keşfedilmiş olmadığı ve bunları kendisi ve Partisi evvelce de bildiği halde bu konuda neler söylemişlerdi? Şimdi onları gözden geçireceğiz.

Bunu tesbit edersek ortaya muhteşem bir samimiyetsizlik çıkmaktadır,

Adalet Partisinin, Cumhuriyet Halk Partisiyle birlikte kurduğu Hükümetin programında toprak reformu konusunda aynen şunlar yazılıdır :

«Toprak reformunu Anayasamızın ruhuna, ekonomik ve zirai bünyemize uygun ve dengeli bir şekilde gerçekleştirecek kanuni tedbirler dikkatle hazırlanacaktır.»

Görülüyor ki, o zaman Adalet Partisi toprak reformunu mümkün görmekte ve normal ömrü dört seneyi geçmiyecek bir Hükümetin alacağı kanuni tedbirlerle bu meselenin hal yoluna gireceğini kabul etmektedir.

Dördüncü Koalisyon Hükümetine vücut veren protokolu Adalet Partisi adına imza eden Sayın Demirel, o zaman Mecliste bulunan toprak reformu tasarısının süratle müzakeresini sağlamak için gayret göstereceğini, tasarıda yirmi beş sene olan tatbikat süresini kısaltmanın ve kanunun kabulünü takibeden yıldan itibaren bütçelere konulması öngörülen yüz milyon liralık ödeneğin artırılmasının mümkün olup olmadığını araştıracağını da kabul ve taahhüdetmiştir.

O zaman toprak reformu mevzuuna, Adalet Partisi adına bu hararetili alâkayı gösteren Demirel'in, şimdi toprak reformunun imkânsızlığından bahsetmesi karşısında o zamanki alâkası, zamanın şartları içinde bir yasak savmadan ibaretmiş veya sonradan bilmediğimiz ilhamlarla kendini inkâr yolunu seçmiştir, demek mümkün müdür?

Demirel'in zikzaklı politikasını ve samimiyetsiz tutumunu belirtmek için bir başka hususu da hatırlatmakta fayda umarız.

Bugünkü Hükümetin imzasıyla yürürlüğe konan 1966 programının on beşinci sayfasında «gelir dağılımı için 1966 yılında izlenecek politika» başlığını taşıyan kısımda aynen şöyle denmekte idi :

«Gelir dağılımını etkiliyen faktörlerin başında toprak dağılımı gelmektedir. Toprak reformuna 1966 yılında başlanması, plânın gelir dağılımında güttüğü hedeflere varabilmek için zorunludur.»

1966 programının yine aynı sayfasında :

«Uygulamanın doğurduğu etkiler» başlığını taşıyan kısımda da, gelir dağılımına en fazla tesir edecek kanuni vasıtanın toprak reformu

olduğu ve bunun gerçekleşmemesi yüzünden, gelir dağılımı politikasında arzulanan sonucun alınmadığı açıkça ifade edilmiştir. Gelirlerin sosyal adalet esaslarına göre dağılmasında en tesirli kanuni vasıtanın toprak reformu olduğunu ve plânın gelir dağılımı hedeflerine varmak için bu reforma 1966 yılı içinde başlanmasının zorunlu bulunduğunu imzasını taşıyan 1966 programıyla ortaya koymuş bulunan Sayın Demirel'e şu suali sormak her halde hakkımızdır.

Siz, toprak reformu mevzuunda samimiyetsiz olduğunuzu mu kabul ediyorsunuz, yoksa devletin, hergün bir türlü ve gelişi güzel konuşarak, irticalen idare edilebileceğini mi sanıyorsunuz?

Başbakanı, bu iki şıktan birini kabul etmiye biz değil, akıl ve mantık mahkûm etmektedir. Hangisini kabul ettiğini açıklarlarsa memnun olacağız.

Muhterem milletvekilleri; Türkiye'deki sosyal kaynaşmalarda bir tahrik unsuru ve vurucu kuvvet olarak kullanılmak istenen yüksek tahsil gençliğinin durumunu sosyal adalet açısından ele almak isteriz.

Bugün Türkiye'de her alanda olduğu gibi eğitim alanında da sosyal adalet, fırsat eşitliği maalesef gerçekleşmiş olmaktan çok uzaktır.

Bilhassa köylerde ve ufak yerlerde oturan fakir halk çocukları zekâ kabiliyetleri ile mütenasip bir tahsil yapmak imkânından mahrum bulunmaktadırlar.

Bu alandaki imkânsızlık ve adaletsizlikler yüzünden binlerce ve binlerce üstün zekâ ve kabiliyet sönüp gitmektedir.

Milletimiz, değeri milyarlarca liradan üstün olan böyle bir mânevi kayba her yıl uğramaktadır.

Zeki ve kabiliyetli gençlerin ailelerinin fakir olmaları yüzünden özellikle yüksek tahsil yapamamaları adaletsizliklerin en yaralayıcı şeklidir. Sosyal adaletin gerçekleşmemesinden doğan ıstırap ve huzursuzlukların en önemli kaynaklarından biri de budur.

Yüksek tahsil yapmak için binbir mahrumiyet içinde büyük şehirlerde çırpınan on binlerce fakir ve orta halli halk çocuğunun Devletten gerekli alâka ve yardımı görememek-

ten doğan kırgınlığı ve etraflarına baktıkları zaman her türlü hak ve adalet duygularını yaralayan bir sefahat ve ihtisam içinde hak edilmiş bir hayat süren on binlerce insan görmeleri onları mânevi bir çöküntüye, bir yeise sürüklemekte ve bir kısmının maalesef kötü cereyanlara kendilerini kaptırmalarına sebeb olmaktadır.

Gençlerin, istenilen cereyanlara kapılmalarının en büyük sorumluları, onlara hakları olan alâka ve yardımı göstermeyen, tahsili servetin imtiyazı olmaktan çıkarıp zekâ ve kabiliyetin imtiyazı haline getirmeyen iktidar sahipleri-
dir.

Bize göre Devlet, zeki ve kabiliyetli fakir çocuklarının mânevi babalığını üzerine almalı, bunların zekâ ve kabiliyetlerini değerlendirerek ve işliyerek birer pırlanta olarak milletin hizmetine vermelidir. Devlet inşaatındaki ibret uyandırıcı hayret uyandırıcı lüks ve ısraktan vazgeçildiği, hükümdar saraylarını andıran Devlet binaları inşa etmekten ziyade sade ve sağlam inşaata itibar edildiği, millete hizmeti lüks binaların ve mobilyaların değil, liyakat ve fazilet sahibi görevlilerin yapacağı gerçeği kavrandığı, türlü yollarla Devlet imkânlarından yâran ve partizanlar için kurulan mânevi ziyafet sofraları ortadan kaldırıldığı takdirde, sadece buradan elde edilecek yüz milyonlarca lira para ile, on binlerce zeki ve kabiliyetli fakir ve orta halli aile çocuğu üniversitelerde ve yüksek okullarda rahatça okutulabilecektir.

Yeri gelmişken arz edeyim ki, Türkiye'yi kurtaranların başı olan Mustafa Kemal bir köy odasını andıran bir binada çalışarak bu vatani kurtarmıştır. (M. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

Sol akımlardan şikâyetçi gözükken iktidar sahiplerine bu millî ve hayati gerçeği bir kere de Meclis kürsüsünde hatırlatır ve gençlere ciddi olarak sahip çıkmalarını taleberiz.

Muhterem milletvekilleri :

İktidarın, yoksullara karşı bütün aksi övünmelerine rağmen gösterdiği alâkasızlığın bir başka örneğini daha vermek isteriz.

Başbakan, orman içinde yaşayan milyonlarca yoksul köylünün durumunu dile getiren ve mevcut bir kanunun, bütçeye konmasını emrettiği tahsisatı neden koymadıklarını soran-

lara karşı, âdeta dâvacı edasiyle cevaplar vermektir.

Bugün Türkiye'de orman içinde ve en düşük hayat seviyesinde yaşayan dokuz milyon vatandaş vardır. Bunların mahrumiyet ve acılarını kısmen olsun gidermek amacıyla 1956 da çıkarılmış bulunan bir kanun, her yıl bütçeye en az 50 milyon lira ödenek konmasını emrettiği halde Adalet Partisi iktidarı kanunun bu emrini, ihtiyaç ve adaletin bu icabını hiçe sayarak bu ödeneği bile bütçeye koymamaktadır.

Para değerindeki düşüş nazara alındığı takdirde kanun ruhuna ve maksadına göre uygulanacak bir iktidarın, orman içi köyleri için değil 50 milyon lira, en az 150 - 200 milyon lirayı bütçeye koyması icabeder.

Ne acıdır ki, yarı aç yarı tok yaşayan orman içindeki vatandaşların birçoklarının yastıkları hâlâ başlarının altına koydukları birer kütük parçasıdır.

Kanunun emrettiği bu ödeneği geçmişteki şu veya bu Hükümetin bütçeye koymaması, bugünkü Hükümeti beğendiği bir devrin çıkardığı bir kanunu tatbik etmemek ve orman köylerini ihmal etmek sorumluluğundan kurtarmaz. Millî gelir şöyle artıyor, böyle artıyor diye övünen iktidarın, artan bu gelirden kütükten yastıklı orman köylülerinin hissesine ne düştüğünü düşünmemesi elem ve ibret vericidir.

Muhterem milletvekilleri :

İktidarın temas etmediğimiz diğer sahalara ait icraatı da dile getirdiklerimize uygundur.

Hulâsaten ifade edelim ki, Hükümet, çeşitli sahalarda takibettiği aynı zihniyet ve felsefenin eseri olan politikasıyla zengini daha zengin, fakiri daha fakir hale getirmiş, dar ve sabit gelirliileri günden güne perişan etmiş, büyük halk kütleleri millî gelir artışlarından faydalanamamış, bu sebeple de şikâyetçi olduğu sosyal kaynaşmaların ve tahriklerin başlıca sorumlusu olmuştur.

İktidarda bilir ki, komünizm zehirine karşı en tesirli panzehir sosyal adalet ve sosyal güvenliktir. Bunları ihmal eden politikasıyla ve yarattığı huzursuz ortamla komünizmin ekmeğine yağ süren bir iktidarın, bu bütçe müzakerelerinde Başbakanın ağziyle kürsüden «Mar-

ksist cereyanların boy atmasına sebep biz miyiz?

Buyurun Anayasa, kitap basmak serbest izne tabi değil. Gazete basmak serbest izne tabi değil. Parti kurmak serbest izne tabi değil. Gösteri yapmak serbest izne tabi değil. Her türlü fikir ve düşüncüyü yaymak serbest izne tabi değil. Buyurun Anayasa düzeni. Görüyorsunuz tedbir var da almadık mı?» gibi sözler söylemesi, kendi inançsızlıklarının ve liyakatsizliklerinin vebalini Anayasaya yükleme çabası içine girmesi esef ve ibret vericidir. (MP. sıralarından bravo sesleri.)

Adalet Partisi, muhalefette ve aynı Anayasa düzeni yürürlükte iken, başkalarını komünizmle ciddi mücadele edememekle suçluyordu.

Tamamen gerçek dışı olmakla beraber anayasa düzeni komünizmle mücadeleye imkân vermiyorsa, kendisi başkasını vaktiyle nasıl suçluyordu dememek mümkün müdür?

Komünizmle samimi olarak mücadele edecek liyakatlı bir iktidarın yapacağı iş, suç işlendikten sonra harekete geçmek suçluları adaletle tevdi etmekten ibaret değildir.

İktidarın asıl önemli görevi, suçların işlenmesine imkân ve zemin hazırlayan sebepleri ortadan kaldırmak, komünizmin aradığı ortamın meydana gelmesine, iktisadi, sosyal, kültürel ve sair tedbirlerle mani olmaktır.

Komünizmle mücadelede samimî olan bir iktidar, Adalet Partisi gibi komünizmin ekmeğine yağ süren bugünkü ortamı yarattıktan sonra, seçim sathı mailinde Anayasayı suçlama ve dört yıldan beri getirmediği kanun tasarısını da tam bu hengâmede getirme oyununa başvuramaz ve getirilen tasarı kanaatlerine uymayan noktalar varsa bunları söyleyecek gerçekten milliyetçi ve hürriyetçi partileri peşinen suçlamak ve millete jurnal etmek hazırlığına girişmez. (M. P. sıralarından bravo sesleri.)

Muhterem milletvekilleri,

Komünizmle mücadele için ceza kanunları kâfi gelseydi, müttefikimiz Amerika, Avrupa ve Asyada'ki birçok devletlerin komünistlerin pençesine düşmemelerini sağlamak için, milyarlarca dolârlık iktisadi yardım programları düzenlemez ve alâkalı devletlere ceza kanunlarının yeni hükümlerle süslenmesi ve cezaların şiddetlendirilmesi için bir siyasi tavsiye reçetesi göndermekle iktifa ederdi. (M. P. sıralarından «bravo» sesleri, alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Bölükbaşı, bir dakikanızı rica edeceğim.

Saat 13,000 e geldi. Konuşmanız 15 - 20 dakika içersinde bitebilecek gibi mi?

M. P. GRUPU ADINA OSMAN BÖLÜKBAŞI (Devamla) — Bitiyor efendim, 10 dakika değil, 5 dakika bile sürmez.

BAŞKAN — Arkadaşlar, şu halde Sayın Bölükbaşı'nın konuşmasının bitimine kadar müzakerelerin devamı hususunu tasvibinize sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun, Sayın Bölükbaşı.

M. P. GRUPU ADINA OSMAN BÖLÜKBAŞI (Devamla) — Teşekkür ederim.

Yeri gelmişken bir muhterem zatın iktidara görevinin ne olduğunu ifade eden ve onun şimdi sarıldığı çürük dalları akıl ve mantıkla koparan sözlerini Yüce Meclisin takdirlerine sunmak isterim. O muhterem zat şöyle diyor :

«Huzurun sağlanmasının başlıca vasıtası da Anayasamızda hudut ve şümülü çizilmiş olan sosyal adalet ve sosyal güvenliğin süratle gerçekleştirilmesidir. Cemiyet içinde, hak ettiği refah hissesini alan, Devletin aldığı uygun tedbirlerle yarın endişesinin kâbusundan kendisini kurtaran ve böylece adaletin ve güvenin sadetini hisseden vatandaşlar, yıkıcı cereyanların hayalî vaatlerine aldanacak bir ruh haleti içine düşmekten kurtulmuş olurlar. (Biri yer, biri bakar, kıyamet ondan kopar.) diyen atalar sözümüzün derin tecrübelerle dayanan mânası idrak edilerek, Türkiye'yi bir kısım insanların yediği, bir kısım insanların baktığı ve üstelik yarınından emin olmıyan insanların yaşadığı diyar olmaktan kurtardığımız gün, millî ve mukadder varlıklarımıza musallat olan bütün yıkıcı cereyanlar kendiliğinden sönmeye veya tesirsiz kalmaya mahkûm olacaktır.

Devleti ve demokrasiyi koruyacak en kuvvetli tedbir, onun temeline adalet ve refahı koymaktır. Bütün medeni milletlerin tecrübe ile benimsedikleri yol da budur.

Türk Milletinin millî ve dinî gelenekleri de Devletin bu istikamette tedbirler almasını emredecek mahiyettedir.

Açların olduğu memlekette tokların gülme-ye, ağlıyanların bulunduğu memlekette isı yo-

lunda olanların seyirci kalmaya vicdanen hakları olmamak lâzımdır. (M. P. sıralarından alkışlar) Ayrıca unutmamalıdır ki, sefaletin bulunduğu yerde refah daima tehlikededir.

Millî tesanüt ve birlik ancak böyle bir anlayışla sağlanabilir.

Bugünkü Anayasamızın emrettiği bu tedbirler süratle gerçekleştirilmeli, vatandaşlar adaletin sağlayacağı refahın ve yarınına kefil olan Devlet babasının sefkatli alâkasının tadını, huzur ve emniyetini duymalıdır. Vergi, ücret, eğitim ve öğretim, kredi, istihdam ve sair sahalara ait Devlet politikası sosyal adalet ve güvenliğin icaplarına süratle ve gerçek mânada uydurulmalı ve Anayasa prensiplerine ve millet refahına meydan okuyan bugünkü adaletsiz fiili gidiş düzeltilmelidir.

İktidarlar, zengin edecekleri bir avuç partizan ve yaran ile değil, yüzlerini güldürecekleri ve benizlerine kan getirecekleri büyük kütlelerin durumlarıyla iftihar etmelidirler.»

Bu haklı ve veciz sözler, muhterem İbrahim Elmalı'nın bir demecinden alınmıştır. (M. P. sıralarından alkışlar)

Muhterem milletvekilleri,

Adalet Partisi, sözüne, kanununa, adaletine, liyakatine dürüstlüğüne güvenilir bir iktidar olamamıştır. Devlet idaresine yeni bir ruh ve zihniyet getirememiştir. Devletin ayak oyunları, palyatif tedbirlerle, muayyen şahıs ve zümreleri tatmin politikasıyla, kazasız belâsız idare edilebileceğine inanmak gafletinin temsili olmuştur.

Millet Partisi, bu yolun sonunu aydınlık görmemektedir. Bu sebeple de iktidarı gerek kendisi, gerek demokratik rejim ve gerek memleket için yegâne selâmet yolu olan hukukî ve ahlâkî meşruiyete dönmeye ve saygılı kalmaya bir kere daha davet etmektedir.

Karar iktidarındır.

Üzücü bütün şartlara rağmen M. P. nin inancı odur ki, milyonlarca kefensiz şehidin bize emaneti olan bu mübarek vatanın üstünde kızıl baykuşlar ötemiyeceklerdir. (M. P. sıralarından, «Bravo», sesleri, alkışlar)

Cenabı Hakkın demokratik rejimi de, Türk Milletinin de siyasi gaflet ve ihtirasların getirebileceği kötü âkîbetlerden koruması niyazı ile mâruzatımıza son verir, Yüce Heyetinizi saygı ile selâmlarız. (M. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Bölükbaşı, bir dakikanızı rica edeceğim, efendim, bir hususu tavzih etmenizi istirham edeceğim.

Konuşmanızda şöyle bir cümle tesbit ettim, eğer yanlış tesbit etmedimse: «Senatoya Başkanlık yapan bir zatı böyle karanlık yollardan seçtiren Başbakan...» dediniz.

OSMAN BÖLÜKBAŞI (Devamla) — Böyle bir iktidardan ne hayır beklenebilir, dedim.

BAŞKAN — Şimdi burada yönelttiğiniz tenkide muhatabolan iktidar ayrı, fakat Sayın Senato Başkanı İbrahim Şevki Atasagun'un karanlık...

OSMAN BÖLÜKBAŞI (Devamla) — Benim tenkidlerimin hedefi iktidardır. İbrahim Şevki'nin iştirakinin olup olmadığı ayrı bir meseledir.

BAŞKAN — Mesele yok, mademki tavzih ettiniz.

(M. P. sıralarından sürekli alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, saat 13 ü 5 geçiyor. 13,35 te tekrar toplanmak üzere Birleşime ara veriyorum.

Kapanma saati: 13,05

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 13,35

BAŞKAN — Ferruh Bozbeyli

KÂTİPLER : Abdurrahman Güler (Çorum), Barlas Küntay (Bursa)

BAŞKAN — 62 nci birleşimin ikinci oturumuna devam ediyoruz.

1. — 1969 yılı Bütçesinin finansmanı için vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Ulaştırma, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/588) (S. Sayısı : 796)

BAŞKAN — Söz sırası Yeni Türkiye Partisi Grubu adına Sayın Ekrem Alican'ındır. Buyurun Sayın Alican.

Muhterem arkadaşlarım, bu arada 1969 bütçesinin finansmanı için vergi kanunlarında değişiklik yapılmasını öngören kanun tasarısı açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

2. — 1969 yılı Bütçe kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporu ile 1969 yılı Bütçe kanununu tasarısında yapılan değişikliğe dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe Kar-

ma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/567; Cumhuriyet Senatosu 1/955) (Millet Meclisi S. Sayısı : 800; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1162) (Devam)

Y. T. P. GRUPU ADINA EKREM ALİCAN (Sakarya) — Muhterem Başkan, değerli milletvekilleri!

Bütçe müzakerelerinin başladığı gün bütçenin tümü üzerinde yaptığım konuşmada, iktidar partisi Hükümetinin 4 yıla yaklaşan iktidar devresinde başarılı olup olmadığı konusundaki teşhisimizi ifade etmiş ve maalesef Hükümetin 1961 - 1965 devresine nazaran, 1965 - 1969 devresini daha başarılı icraatla yürütemediği kanaatimizi ifade etmiştim.

Bu kanaatimizin iki anasebe olduğu da Yüce Heyete arz etmiştim. Birisi; Hükümetin iktisadi hayata gerekli canlılığı, gerekli kalkınma ve gelişme imkânlarını veremediği, ikinci anasebe de; Anayasamıza hayatiyet kazan-